

برق و آفتاب

مشرق افکاردن برق معارف پارلیوب
ایلیور باشند باشه آفاق علمی نوره غرق

چشم عبرتله کتاب کائناته قیل نظر
برقو فیض ترقیله منور غرب و شرق
(شیخ و صفا)

سیاسیاتدن ماعدا هر مسائلدن بحث ایدر

جزء ۱	صاحب امتیازی: محمد رمزی	جلد ۱
-------	-------------------------	-------

مقدمه

کلزار شرقز، خزان جهالتک ایراث ایده بیه جکی
خساراته مقابل تدافعی آثار مؤثره سنی احضاره باشلادی .
برملتک منهاج مدنیتده تعیین ایتمش اوله جنی موقع
عرفانی هر آن و زمان اثباته مدار اوله جق آنجق آثار

مطبوعاتیدر . عالم مطبوعاتده ، آثار معارف تکثیرینه
 مساعی جدیدده بولنان بردولت — زیردستاتی شعله
 معارفدن مستیر قیلش اوله جغندن ماعدا ؛ آثار منشورده سی
 اسلحه جدیدده ایله مسلح شجیع بر آسلان اردوسی کبی
 تعرضات اجابی دخی دافع مقامنده در .

بوکون بر جمعیت آثار عمرانیه نك انتشار و تعمین
 سعی و غیرت ایتمی اوجمیتك روی ارضده بقا بولوق
 امیدلرینی تأکید و تقویه ایده جکنی کافلدرد . چونکه : عالمده
 هر خصوص معارفك وساطت مؤثره سنه محتاجدر .

نه بیوک عبرت که : التیوز سنه دنبرو (اسویچره)
 جمهوریتك اوج آشیانه شیر میاننده تمادی سلطنت ایتمی
 هپ کوهر صنایعه ، جوهر معارفه صرف ایتدیکی مساعی
 لایقه سی سایه سنده حاصل اولمش بر نعمتدر ،

آفاق شرقده سر نمای ظهور اوله جق بر سعابك ،
 ایکی ساعت حتی اون دقیقه صکره نصل بر انقلابی بادی
 اوله جغنی ارباب فك تعیین ایتمی کبی ؛ بوکون صحنه معا
 رفته اثبات وجود ایده جك بر اثر دخی استقبالده ابنای
 وطنه بر سعادت پر مسعدتی تبشیر ایدرد . باخصوص که :
 رسائل موقوته ادبیه منتسبین معارفك افکار ساعیه لرینه

بر واسطه خیر خواهانده بولنق شرفی دخی حائر در .
 زیرا : صانع مطلق حضر تلرینک بنی بشره بخش بیورمش
 اولدینی فطرة ذکائی اعلا ائلك ایچون طبعی بر واسطه
 احتیاج کوریلور . حالوکه اذهان بشره فیوضات کائناتی
 عکس ایتدیره بیله جک آنجق رسائل فیه وادیه در .

ایشته بزده ، بو امل خیره بناء محضا اهل وطنه بر
 خدمت مفتخرده بولنق و پادشاه معارف پرور افتدمن
 حضر تلرینک جلوس میمنت مانوس شاهانه لرندنبرو معارف
 مایه عثمانیه من حقنده ابراز بیوره کلدکلری الطاف مالا .
 نهاییه دلالت ایتک اوزره (برق) نامیه بر رساله موقوته
 نشرینه متجاسر اولدق .

رساله من هر اون بش کونده بر نشر اولنق شرطیه
 اعظم ادبای حاضره نك آثار عالیه سنی جامع بولنه جقدر .
 هیئت رساله منی تشکیل ایدن محررین کنج عنوان
 مسعودیه محلی بولنیور . بوسیدن ادبای اجنبیه مختلفه نك
 افکار عالیه سنی بالترجه رساله منزه درج ایده جکمز کی اره
 صره وقوعبوله جق خطالر منک دخی قارئین کرام حضراتی
 طرفدن اخطار و تبلیغ بیورلمسنی خالصانه رجا ایدرز .
 هیئت تحریریه

محيي ادبيات عثمانی معلم ناجی افندی
 حضرت تکرینک رساله مزه اهدا بیوردقلری برغزل
 عالیریدر :

سولبور دیدک اما، حقیقت او یله دکل
 بلا اگرچه سولمز بو آفت او یله دکل .

صوارسین آه ! بزی نازکانه سوزلرله
 ظرافت او یله ده اولسه، محبت او یله دکل .

قدح قیرارسه ده ارباب دل کوکل قیرمز
 طوفقه خاطره آداب عشرت، او یله دکل .

بو بو یله در دیدیکک صورده او کرن او یله میدر
 اوزون لاقیردی یه واعظ نه حاجت او یله دکل .

حتوق الفته (ناجی) رعایت ایلینی
 نصل فدا ایدملم آدمیت او یله دکل .

کتبخانه لر مفتشی مشهور حیرت افندی
 حضرتلرینک تترلا اهدا بیوردقلری بر غزل
 سلیسلریدر

دوکه اول زلف سیاهک روی رخشان اوسته
 مسلمانسین کفری ترجیح ایتمه ایمان اوسته !

سایه زلفکده رخسارکدن اولدم فیضیاب
 شرح تسوید ایلرم بنده کاستان اوسته

ابرومه یاد ایلسم زلفن دوکر رخسارینه
 آنور یعنی همان اول ماه تابان اوسته

بلبلک دیکلریم فریادینی کل شوقه
 برکلم واردد کولر کلبرک خندان اوسته

اهل دل هپ بریره جمع اولسه سویلتزینه
 بویله جمعیتی سوز زلف پریشان اوسته

آتشزبانقله شهرت آلمش اولان جناب
برقینک «برقزده» برالتفات عالیجنابانه لریدر

«خراباتنامه»

یوز و یروب کلدیم در میخانه یه
بر تبسم ایت دل مستانه یه

عاشق دیدار یکم بالله بن
اکری باقمه هر خراباتی یه سن
بن فدایه حاضریم جان وتی
لطفکه شایسته قیل ساقی بنی

بنجه برایشدن دکل ای کلغزار
ایلك ترك حیات مستعار
صون پیانی ساغر شوق آوری
شادمان ایله دل غم پروری

بن خراب اولسه مده ای عالیجناب
ویرینه جام شرابی بی حساب
باده در اهل دله آب حیات
نوش اید بنجه خاطره کلز ممات

قطره سی مینوشی ایلر پر صفا
 نشوؤ غم سوزینه اولمز بها
 جام میدن پارلادجه نور شوق
 جذبه لر اظهار ایدر ارباب ذوق
 مست اولان اندیشه ایتمز عالمی
 کوکلنه کیرمز هله دنیا غمی
 ایسته مم سنسز شراب نابی بن
 مقصدم سنسین بنم ای کلبدن
 رند بی پروا اولان شام و سحر
 وجهکه پیمانه دن ایلر نظر
 التفات کدن بنی دور ایتمه سن
 بشقه برشی ایسته مم دنیاده بن

استاذ فضائل مندم طریق غزته سی باش
 محرری سعادتلو سعید بک افندی حضرتلرینک
 ماهیت عمر انسانی به دائر اولان افاده لرندن ضبط
 ایده بیلدیکم بعض معلومات مفیده در .

عمر انسانی صو کبی اقرار کیدر . چونکه عمر زماندن
 و زمان ایسه لایعد و لایحصی لحظه لرندن عبارت اولوب
 یشامق دیوبیلدیکمز شی بری برینی تعقیب ایدن لحظه لرك
 ایچنده بولنق دیمکدر . هر لحظه ده انسان تبدیل زمان
 ایدر تأمل اولندقدنه نهایی اقرار بر نهرک بحره دوکیلوب
 غائب اولسی کبی عمر بشر دخی ختام بولور یعنی لحظه لرك
 طورمسی و انسانک کرچکدن عمر سوردیکنی نیلسی ممکن
 اولیوب لحظه لرك طورمسی عمرک بتسمیله اولور .

وقتاکه بیچاره چوجق شو جهان سفلی به وضع قدم
 شهود ایدر ابتداکی حسی حس اضطراب و برنجی حرکتی
 اظهار اضطراب اولور . قارلی بورالی هواده طاغده بر
 کلبه ده وضع حمل ایدن قادیتنک چوجنی حس اضطرابک

سوقيله دنيايه آياق باصار ايكن آغلامغه باشلار حر كستن
دخی اظهار اضطرابی نمایان اولور طورر . قوناقدہ انواع
ترینات و مفروشات ایله مفروش و مزین او طهده وضع
حمل ایدن خانمك محصول ازدواجی رحم مادر دن نزول
ایتدیکی آندہ سالف الیان ایکی حسدن آزاده اوله میوب
اغلامقندن کندوسنی آلهماز . کلبهده طوغان چوجفك
حالی آیینہ تصورده کوریلوب قارك و صفو ك شدتندن
مضطرب اولدینی خاطره کلسه تسلیم اولنه مز . زیرا
قوناقدہ هر شی موجود و مکمل طاقم طاقم خدمتکاران
صوبه لر، لاله لر، مریبلر وار ایکن چوجفك اغلامامسی
بر درلو قابل اوله مااز . ممه ویریلورینه صوصماز ایشه
شو حسلر بلا استنا هر نه صورنله اولور ایسه اولسون
هپسندہ موجود فقط اسباب موجبہ مختلف اولور . ایکی
اوج یاشنه کلنجه طور و هیئت کر به و فرقت بشقه بشقه
صورتلرده عرض حالت ایدوب اضطراب کوناگون ایچنده
یشایان چوجقلرك کیسی فقر و فاقه سبیلہ ضیق معاشدن
و بر قسمی ایسه ایستدیکی مهیا اولدینی ایچون آغلار .
هر صنف آدملرك چوجقلری اغلار بر کون بر سبیلہ
اغلیان چوجفك ایرتسی کونی او سبب زائل اولسه

بیله بشقه سبب کریه سی بولنور . ارتق بویویه بویویه سن
 تمیزه واصل اولوب احوال عالمی تأمله باشلادی می کلدیکنه
 اظهار ندامت ایدوب عودت ایتک عز میله کندوسنی محو
 وتلف ایده جکی صرده هاتق غییدن طورا طورانه
 نداسی کلورکه انسانلری زیر زنجیر اسارتنده ایکل ایکل
 ایکله دن او عشق وعشق وعلاقه وسودا وحرص وهوس
 (مابعدی وار)

حامی طرز قدما مفخر اجله شعرا اسکدارلی
 سلیمان سالم بک افندی نیک فضولی مشهورک بر
 غزلنه نظیره بی همتالریدر .

رنک رخسارک چن اولسه نمایان ایلش
 کلرک داغ حسد بغرین قزل قان ایلش

هر پری شانی ایدن نخوت فروش عز و ناز
 عاشقانی یأسله زار و یریشان ایلش

موروث ایتمش کیمک حکم قضا خوار و ذلیل
کیمینی اقلیم عزتده سلیمان ایش

ایلان آثار فیض قدرتن خلقه عیان
کندینی هر گوشه خاطرده پنهان ایش

کفر و ایمانی ایدوب ترتیب صنع کردگار
صکره ایجاد ره کبرو مسلمان ایش

بیت اصنام اولغه شایسته اولمش بعض خاک
بعض خاکی سجدگاه اهل ایمان ایش

ای اولان معمورلق قیدنده آگاه اول فلک
نیجه بیک معمور و آبادانی ویران ایش

ایلیوب حق بر قولن سلطان دهر ایکن کدا
بر حقیر آهنگیری شاه جهانیان ایش

اثر پاکندن فضولینک آلوب سالم کمال
فیضی مولانا ایله ترتیب دیوان ایش

سر افرازان شعرادن آلائی بکی زاده ناجی
 افندی حضر تترینک بر غزل کرانبهاریدر .

صائمه بولماز، عالم فرقتده وجدانم انیس
 حزن هجرانکله اولمشدر دل و جانم انیس .

اولیله بر فیض روان بولدم که سر عشقدن !
 اولدی جانانمله جان، روحله جانانم انیس،

مایه جاندر سنک انسانه انس و الفتک؛
 اوله بردم دشمن جانمله سلطانم انیس .

احتراز ایتسون بز اخواتر دین اغیاردن
 اولسون اغیار ایله اول ماه کنعانم انیس

اولدیلر مونس بتون همدردلر درمان ایله
 اولدی حیفا بنم دردمله درمانم انیس

مأیوس بر قز

غنچه‌لر! ای لطیف روکلر!
 ای چنزاری کولدیرن ازهار!
 ای سمانک صفاسی ابر سحر!
 ای کلستانه روح بخش انهار!
 ای ورود بهار فیض آثار،
 جمله اوراقی آجان اشجار!
 ای سحاب لطیف ایله مستور
 — متبسم قیلان جهانی — قر!
 ای ظلام لیال ایچنده بدین،
 کیجه‌نک کوزلری، نجوم سما!
 ای طلوعیله چهره دنیا
 درلو الوانه غرق اولان خورشید!
 ای نعمکار بلبل مسرور!
 ای صباح! ای بهار شوق افزا!
 مجلی جمله‌کرده نور سرور،
 متبسم جمالکز هر آن!

یا شو بیچاره قز نه دن مایوس ؟
 نه ایچون هر زمان انیس فغان ؟
 اوده بر نو شکفته غنچه دیمک
 بر چیچکدر نهال عصمتده
 یا نه دن هر زمان بو محنتده
 عمری بیچاره نک کچر . افسوس !!
 ای خدا حکمتک نه اولسه کرک ؟
 بو تفاوت نه دن ظهور ایتک ؟ ..

منلی زاده

طاهر

نابی زاده ناظم بک افندیکنک رساله مرزه
 احسان بیوردقلری برغزل بلیغلیدر

ذوق سودا طویمدک ، عاشق پرستار اولمادک
 اولقدر سودمده عشقمدن خبردار اولمادک

بختیار اولمقدی سودادن مرا می طبعمک
 بختمه دشمن کسلدک، طبعمه یار اولمادک !
 باش او جکده بن، ادیبانه، کمال حزن ایله
 آغلادم شب تا سحر، تنهاده بیدار اولمادک .
 اعتذارک ناهنکام اولدی ای نور نظر
 نظره حسرتله بندن هیچ یزار اولمادک .

۲۹ مارت سنه ۱۳۰۱

خداوندکار ولایتی عدلیه مفتشی سعادتلو
 حسین حامد بک حضرتلرینک مخدوم عالیلری
 میر معارفسمات صالح بک افندینک وساطت
 علیه‌رله نائل اولدیمز جناب وحی نک بر اثر لطیفلریدر

{ صفای چمن }

بر روز سعادت بروز ایدیکه برقاج اجبای مکارم
 احتوا و اودای حقایق آشنانک رفاقت موجب مفخر تلرینه

مظهر اولش و برای سیر و تنزه اطرافی کشت و کذار
ایتمکده بولنش ایکن خارق العاده برمنظره نظرربا بردنبره
پیشگاه نظرمه چارپسونی ؟

نه یابیم !!! مفظور اولدیغم فطرت شاعرانه سائقه .
سیله شومسیره کاه فیوضات اکتاهای برمدت حیران حیران
سیر و تماشایه طالدم . حقیقه بولندیممزم موقع فرحفرزا
غایتله شایان تماشا و درجه فوق الغایه ده حیرتبخشا ایدی .

بریانده تاب خورشید بریانده جوشش آب

بریانده شوق وجدان بریانده ذوق احباب

بومنظره دلکشا — طبیعتک بر بدیعه حقیقاسی ظن
اولنوردی . چنستان بهشت آسانک مژده مقدم بهار ایله
کسب ایلدیکی لطافت ارباب تماشایه عرض ایلدیکی نمونه
طراوت و صفوت نیجه شعرای آتشربانانی دمبسته و مبهوت
و نیجه ادبای مجز بیانانی وقف عجز و حیرت ایدرک مسکوت
براقه حق درجه ده ایدی :

ازهار صفا نثار کلزار

همرنک عذار ماهرویان

آواز فرحفرزای مرغان

ایلردی دلی مصون اکدار .

هله ایام معدوده عمرم کبی شتابان شتابان جریان
ایدوب کیدن ووطن عزیزندن جدا اوله رق کچه وکوندوز
تأثیر فراق و اشتیاق ایله برعاشق فرقتزده مثللو فغان ایدن
انهار خوشرفتارک جوشش و غنڈلیبان خوشنویانک نعمات
ررحرورانہ و ترنمات رقت آورانه ایله ناله و فریاد ایدیشی
انسانه تعریفی پک مشکل برنشوء روحانی و توصیفی غیرقابل
برجذبہ وجدانی بخش ایدرده برشاعر حقیقت پرستی :

یا جهانی خلده دوندرمشیدی رب العالمین
یا که انمشیدی دینور دنیایه جنات برین .

شو بدیعہ طبعیہ، قدرت بالغہ رب عزت اولی
الابصارہ بردستگاه بہت وحیرت و برقآدها نمونہ نمای
جنت ایتک ایچون برطرفدن نسیم عنبر شمعی خفیف
خفیف وزان ایتدیریور و دیگر طرفدن متلون بلوطلر
لطیف لطیف کرہ نسیمی هوامز داخلندہ برطرز لالابالیانہ
ودلفریبانہده تحریک ایدیوردی .

صان لوحہ کائناتہ اول آن
برشکل صفا ترسم ایتمش !

اذواقه غرق اولوردی هر جان

کویا که فرح نجم ایتش !

بواشاده اطرافی برسکون غریبانه قاپلامش و برسکوت

حکم آفرینانه استیلا ایش ایدی. بوسکون و سکوت ایچنده

یالکز کوکم سویلیور کائناتده آنک انوار قدسیانه و سائنحات

فیاضانه سندن استعانه واستفاضه ایدیوردی :

« دل مظهر سر کبر یادر

دل طور بجلی هدادر »

ای خامه کل آرتق اختصار ایت

کس بجی سکوتی اختیار ایت .

شیخ اده بالی حضرتلری

مشارالیه مفخر دودمان سلطنت، سلطان عثمان غازی

حضرتلرینک عصر شوکتلری فحولین علماسندن اولوب

التیوز آلتی سنه هجریه سنده قونیه ولایتی قضالردن قره-

مان قضا سنده قدم نهاده مهد فضیلت اولمشدر .

اوان صبا بنده و وطنك یتشدریدیکی علماء فضائل اتمان
مقدمات علومى تمامیه تلمذ ایدوب علماء مشار الیهمك
دائرۂ اقتدارینی سمند استعدادینك جولاننه مساعد بولماغله
اکال تحصیل ضمننده اولزمان مقر ارباب عرفان اولان
شام شریفه کیتشیدی .

اوراده کمین علمان برطاقم ذوات فاضلهینی انتساب
و بر خیلی مدت بذل جهد و غیرتله علم اصول و فروعی
وفن حدیث و تفسیری و سائر علوم عالیہ و آلیہینی حقیله
اکتساب ایلدی . باخصوص : علم فقره مجرد عنایت ربانیه
اولمق اوزره .

(در فقاہت اکمل ایام شد * ذات اومقبول خاص و عام شد)
مدیحہ سنه شایان اوله حق درجہ ده صاحب فضل و کمال
اولمشیدی .

برقاچ سنه اول موقعده تدریس علوم و فنون ایله
اشتغال و حقیله ابراز مزیت کمال ایتدکدن صکره حب
وطن سائقه سیله مملکتبه عودت ایلدی .

هنوز برقاچ ماه ظرفنده ایدی — که نام فضیلت
اتسامی السنه انامده دورانه باشلدی . حتی : آوازۂ شهرت
کالی ذات حضرت شهریارى به بیله عکس ایلدی .

توسیع معارف یولنده کی مساعدات و ارباب معارف
 حقه ده کی لطف و عنایات به ملک و دولتی سرتر احیا و چشم
 ملتی حقیقهً روشنا ایدن متبوع مفخم سوکیلی پادشاهمز
 افندمز حضر تلری کبی جد اکر ملری دخی ارباب معارفه
 فوق الحد متوجه و ملتفت بولند قلرندن فاضل مشار الیهک
 صدای کمالی مسموع خلافت پناهیلری اولور اولماز در حال
 نزد همایونلرینه جلب ایدرک انواع التفات و عنایات شهریا.
 ریلریله تلطیف و تکریم بیوردیلر.

پادشاه قدر آگاهک بوالتفاقی اوزرینه کامل مشارک
 قدری درجه نهاده تزايد و ترفعه باشلدی امتیاز و اقتداری
 بر راده ده ارتقا ایدی — که بین الناس خصوصات معضله ده
 کن دیسیله مشورت اولنقسزین و حتی: مهام امور دولته
 بیله رای مصیبه مراجعت ایدلکسزین برایش کورلمز
 و رای رزینته قارشو برکونه قرار ویرلمز اولدی.

فضیلت و قدرتی کبی سامان و ثروتیده آز بر زمان
 ایچنده حد و حساب صیغمز بر درجهیه وارمش ایسه ده
 ذاتاً قید هستی و نیستیدن رها بولنان چشم استغنا کار یسنده
 اساس کائنات بیله هیچ حکمنده بولندیغندن او راده ده کی
 ثروتک اهمیتیده هیچ ایچنده هیچ کبی ایدی.

یالکز: هان ماملکی نسبتده بولسان بر بیوک مبالغ
صرفیه کلوب کچان مسافرین و مساکینه مخصوص اولوق
اوزره بر زاویه فلک بنیاد تأسیس و بنا ایتدیره رک پک
چوق آینده ورونده نك اسایش واستراحتی خصوصات
خیره سنی تسویه و تأمینه موفق اولمشلر ایدی .

بعض روایتیه کوره ، پادشاه تواضع پناه اکثر لیلی
مبارکده تلطفاً زاویه مذکورده بیتوت بیورمق کبی
نزل عالم پرورانه ابراز بیوردقلری مشهوردر !

حتی: ینه، بر کجه زاویه مذکورده بی تشریف بیورده رق
بر خیلی زمان او طوردقدن صکره آز بروقت اویقویه
طالقدلری حالد شوصورتله بر حادثه غیبیه مصادف
اولدقلری مشهور ومتواتردر .

شویله که :

مشار الیه اده بالی حضرتلری بر موقع معنویده مقابله
شوکتلرنده بولندقلری حالد کنديسنک قولتینی التنده
بر ماه منیر طلوع وظهور ایدرک در حال پادشاه شوکت
پناهک قوینته التجا ودخالت ایلر ومؤخرآ بووقعه بی متعاقب
اوله رق ینه بولندقلری موقعده بر نهال طوبا مثال پیدا
وظاهر اوله رق زیرنده بولنان جبال رفیه اتکندن نبعان

ایدن بر جویبارك اطراف و جوارینه حاصل ایتدیکی
برطاقم انهار لطیفه کنارینه تجمع ایتش بر چوق خلق
کوریلور — که بونلرك ایچلرندن کیی انهار مذکوردهن
بالنفس انتفاع ایتمکده کیسیده، حیوانات و مزروعاتى اروا
واسقا ایله مشغول بولنمقده ایدی !

ایرتسی کونك صباحی شیخ مشارالیهله وقوعبولان
ملاقات شوکتلرنده واقعه مشهوده بی عینیه کندیسنه نقل
وافاده بیوررلر مشارالیه رؤیایی کمال دقتله دیکلدکن
وبراز مدت تأمل و تفکر ایتدکن صکره توجیه و تعییر
اغاز ایله: پادشاه قدس مکانك یقینده جالس اورنك سلطنت
اوله جقلرینی و نسل شوکتلرینك دخی الی آخر الدوران
اریکه نشین عز و اجلال بولنه جقلرینی عرض و تبشیر
ایلدی !

واقعه مذکوردهن بر قاچ کون مرورنده رؤیانك
مقدمه خیریهمسی اولق اوزره کندی کریمه محترمه لرینك
عقد و تزویجی پادشاه حکمتپناهه عرض و تکلیف ایله
شمس و قمر ك اقتران و اجتماعی قیلندن اولق اوزره ماینلرنده
عقد ریسمان مهر سعادت و ربط مصاهره فیض و حکمت
بیوردیلر .

سلطان اورخان معالی عنوان و سائر شہزادگان
نجات نشان اول مہر مقدسدن فروغ افشان اوج اقبال
اولدیلر .

ہجرت نبویہ نك یدیوز یکر می التجی سالی ہنکامندہ
شیخ معالی فطرتک سن سعادتلری یوز یکر میسنہ بالغ
اولدیفی خالدہ واصل رحمت رحمان و آندن برماہ صکرہ
کریمہ نجیبہ لری تارک جہان واوچ ماہ مرورنده دخی
سلطان قدس عنوان عازم کلشنسرای جنان اولدیلر .

رحمة الله علیہم اجمعین

(تا ابد پایندہ بادا دولت عثمانیان

تاقیامت باد قائم عزت آن خاندان)

ابن السعداء

{ص}

مادام سوینہ نك قزینہ بر مکتوبی

« تأسف مادرانہ »

ثمرہ نہال حیاتم ، سوکیلی یاوروم ! سکا دہشت مال

بر حال اسف اشتغال نقل ایده حکم: بورایه کله لی اوج
 ساعت اولدی. یارسدن مفارقت و مبادعت ایتمک مقصدی
 پېچشنبه کونی اخشامه قدر دنیادن و او دنیانک ولوله
 سامعه خراشدن آزاده بولمق ایچون ایدی. کندی
 کندیمه بر معبد یایدم دامان زهد و تقوایه صارلدم! معبدمه
 فاخر السموات والارضه تضریع وافکار و ملاحظات حقیقیه
 ایله اشتغال ایتمک استدم. عبادتخانه مده عشق الله ایچون
 وسائل دینی و اسباب حکیمانه آرامق ایله تضییق نفس
 ایتدم. هانکی انسان واردرکه نفس، شهوت، فکر مؤلم،
 حس مضیق کبی قوتلرک الندن تخلص کریبان ایده بیلور.
 بن هر نقدر طریق زهده سالك اولمق آرزو ایدر
 و اندن بشقه بر خاطره یی تخطر ایتمکمه تجویز ایلر
 ایدیسهمده ینه سنک خاطره محبتک، ینه بنم محبت مادرانم
 دائماً سنی دوشونمکی، سنک دیدارینی کورمکی، الحاصل
 سنی خاطرلمق بکا توصیه ایتدیلر. نهایت هانی سودیکک
 او اغاجلی قراکلق یول یوقی اشته او یولک نهایتمده کی
 چنلی سدک اوزرینه اوطوره رق و سنی او سدک اوزرنده
 بر قاج دفعه لر آغوش محبت و نوازشمه آلدیم و اوراده
 اوتوردیمکی دوشونمک سکا مکتوب یازمغه باشلدم. مکتوبم

حسیات درونمی کاملاً اکلاته‌ماز. زیرا. ترجیحان افکارم
اولان خامم حسیاته کلشن فرط هیجاندن مخیر قالمشدر.
لکن عجب بن سنی اوراده هیچ کورمدمی؟! نصل اولیورده
بو افکار اضطراب آثار قلبیدن گذار ایدیور؟ اومک.
کلیسانک، مملکتک، باغچه‌مک ایچنده بر محل یوقدرکه
اوراده بن سنی کورمشمدر. هیچ بر محل یوقدرکه بکا
خیال جمالنی درخاطر ایتدیرمسون؛ لکن بو درخاطر
ایدیش نصل اولورسه اولسون مطلق یورکه بر آجی،
بر اضطراب کلیور. بن سنی کوریورم! سن بنم
یانمده‌سک سنی دوشونمیورم!... تکرار دوشونیورم؛
بینم، فکرم یورولیور. قزم سنی چیلدیررجه‌سنه سورم.
سنی چوق آرام؛ فقط... نتیجه‌سنده بندن ایکوز فرسخ
اوزاقده اولدیغنی اکلائیجه بر یأس کلی ایچنه طالدم کندی
کندیه: نور عینم سکا مالک دکم دیدم!

{احمد راسم}

بر قزمه ایلروده درج اولنه‌جق بعض مباحث قیه‌یه
مقدمه اتخاذ قلندی:

دهای بشرک هنگام طفولیتی اطلاقه سزا اولان بر
زمانده که، انسانک محیطنده کی اشیایله اولان نسبت و رابطه
هنوز اطلاع حاصل ایتمکن عاجز بولندینی و آفاق تفکرات
و تصوراتنده صانع مطلقه وجود ویره جک کوبک لامعک
پرتو افشان اولغه انجق استعداد کسب ایتدیکی بر زمان
ایدی، ایسته اوپله بر زمان باهر البحرانده موجودات
طبیعیه نك صورت تشکل و اسباب تولد لرینی یعنی فصل
و نیچون یرادلدقلرینی میدان بروزه کتوره نك حقایق اشیایه
واصل اوله نيك و بناء علیه قدرت و قوت صمدانیه یی بر
قائدها تأیید و تسلیم ایتک فکر محبوریسی اول باول ارض
بایل حوالیرنده سرنمای ظهور اولمشیدی. ابنای بشر
خالق یزدانک وجودینه دال اولان آثار کونییه یی بر نظر
بهت و حیرتله تلقی و تماشا ایلدکلری صروده مدنیت
حاضره نك مهد جهان آراسی اولان شرقده بو کون
ملکات عقلیه بشریه نك ترقیات متوالیه و دائمه سنه بر مقیاس
جدی واصلی دیمکه حقیله کسب صلاحیت ایتمش اولان
فن عالی حکمت مبادیسیله اوغراشلمقده و بو وجهله
انسانیته فضای نامتناهی ایچنده یکی بر چیغر آچیلهرق
اسباب ایله آثار بیتنده کی نسبتک ظاهره چیقمسی ایچون

مسالك و مذاهب مختلفه فلسفيه اجراى حكم و نفوذ
الملكه ايدى .

فى الواقع فن حكمت اصحابى عصر مزده اولدينى كې
منطق و رياضياتدن استفاده و علوم طبعيه به كسب و قوف
ايلد كد نصكره انلرك قوه مجموعهميله حقايق اشياى تفحص
و تحرى به شتاب ايتمش دكلديلر .

بو سببدن ايدى كه اوتده حقيقت مطلقه كې تلقى
اولنان سوز بروده غلو درجه سنده مبالغه ودها طوغرىسى
كذب صريح كې اخذ و قبول اولنور و برينك مسلكى
ديكرينكته تماميله ضد اوله رق قوريلور ايدى . بوهنكامه به
نهایت و يرمك زمانى كلش ايدى . وقتاكه فلسفه كده
« اسپينوزه » لر ، انكلترده « باقون » لر ، فرانسه ده
« ده قارت » لر ، المانياده « لېنچ » لر و « قانت » لر
مهد آراى وجود اولديلر ، فن حكمت بولندينى حال تغليط
و تغشيشدن مرتبه بساطت ووصافيه ايصال اولنش وهله
علوم طبعيه ايلر ولدكجه دائره مذاهب باطله فلسفيه كر كى
كې طارلاشمشدر .

چونكه : علوم طبعيه دن تشریح تطبیقى راه حقيقت
ادعاسيله تأسيس و انبا اولنش اولان او كه نه كچيدلرى

زیر وزیر ایدوب تشریح خرده‌بینی سلفه عرض دست
معاونت ایش علم مستحاثات ایسه آرده بولسان خلای
املا ایله انسان ایله حیوانات بیننده کی اشکال مجهولینی
کشف و اخراج مدار اولمشدرد .

علم الارض ماضیده کی قوای طبیعه نك بو کونکیلردن
ذره قدر فرقلی اولدقلرینی و اوله میه جقلرینی اثبات علم
منافع الاعضا ایسه ملکات عقلیه نك تحت تابعیت اداره
بدنده واقع اولدیغنی و عضویتله ملکات مذکوره نك موازی
بر صورتده نشو و نما بولدقلرینی اشرا ب ایشدرد .

علم روح قوه محاکمه نك فصل بر ملکه مکتسبه
اولدیغنی افهام الحاصل علم بشر عروق واقوامك فصل
درکه حیوانیتدن درجه انسانیته تعالی ایتدکلرینی اعلانه
واسطه اولمشدرد .

تاریخ ایله ادبیاته عطف نگاه اولنورسه بونلر همان
هر دور و عصرده وحشته بدویتك اجرای احکام
ایتدیکنی کوسترلر . مدنیت که : جمعیتده وجودی لابد
اولان آهنگ و انتظامك اساسیدر ، طبیعت بشریه
منحصر بر نظام واحد دکلدر ؛ بو برچوق مشکلاته قوه‌دن
فعله جیقاریله ایش بر تربیه نك حسن نتیجه سی درکه نیجه

اعصار ماضیه نك انواع وعروق انسانیه اوزرینه براقش
اولدینی تأثیر هر بر لر مزده لاینقطع تکرر و وجودك نشو
و نماسی اواننده بویله لکله هر شخص اوزرنده عین قوانین
تشکل مجدد ایشدرکه ایشه عالم عضویت او قوانین ایله
باقی وقائم در .

هر نه حال ایسه کشتی فن عالی حکمت تلاطم افکار
و تصورات بشریه ارمونده ساللانه ساللانه کاه مرسای
حقیقه چیه برق و کاه عمان کثیف جهالته طاله رق بو
کونکی بولندینی حاله کله ایشدر . شو مقدمه جکی مطالعه
بیوره حق ذوات احتمال که موضوعك علویته صاحب
مقاله یننده نسبت بولسونلر . اما بز منتسین طبدن اولمق
شرفیه تفاخر ایدنلردن بولندیغمزدن بو بحث پکده
مسکمزك خارجنده بحثلردن صایله من .

معارضلره تصادف ایتک طبیعی اولدیغنده شبهه من
یوقدر فقط بز انلره شمیدین حکمیوندن «توتل» ك
آییده کی جواب حکمت بیانی ویرمکدن چکنیز :

« بزه وقایع مثبت لازم وطبیعتله عقل سلیم اوزرینه
مؤسس بر فیلسوفی الزمدر » .

{بافره لی یانقو}

نفعی

ایکی بحق عصر اول بر شاعر ماهر لاهوتی قد
منهاده عالم ناسوت اولمش و جهان ادبیاتی انوار فیضا
فیضنه قاندرمشدر .

بز لرحه شاعر یکانه روزکار توصیفنه لایق اولان
نفعینک بو کون اللرده دائر اولان آثار حکمت دئاری
فن جلیل ادبیاتک دقایق و حقایقنه واقف هر هانکی
منصف ادب پرست طرفندن تتبع و مطالعه اولنسه
مشارالیهک فصاحتجه و بالخصوص بلاغتجه بیوک بر موقعی
احراز ایتدیکی تسلیم اولنور .

اوله برحاله که جهان ادبیاتده بر اقدینی آثار بیلغانه سی
مشارالیهک قدرت ادبیه و مهارت حاکمه سنی و اثبات ایدن
قصائد مشهوره سنی ایکی بحق عصردن برو تقلید ایله
اوغراشانلردن هیچ بریسی مشارالیهک کعبه و ارامامشدر .
نفعی بو خصائصی ممتازه و بلاغت فوق العاده سیله شعرای
عثمانیه نک یکانه مدار افتخاری و دهاتک برنجیلرندندر .

نفعی که جهان ادبیاتی کلشن معرفت سنو خندن صحیحاً
حصه یاب المثلش بر شاعر ماهر اولوب ائارنده (حشو و زجاف)

کجی شائبه ناتوانی بولنقدن بشقه لسان عثمانییه کرچکدن خدمت ایتمش شعرانکده برنجیسیدر . سلطان احمد خان ثالث دورنده آستانیه کلوب کسب شهرت ونام ایتمش بر تحریر رنگین ادا اولوب هر نقدر اکثر تصورات وتشیهاتی غرائب کورینور ومبالغه بی پک ایلرو کتوردیکی مشاهده اولنور ایسه ده یته بولرده خوشه کیمیه جک مرتبه دن اعلادر . اگرچه شاعر ماهر فخریه یه لزومندن زیاده تمایل کوسترمش ایسه ده بو حالی کندیسی ایچون بر شین عد اولنه میوب هر حالده معذور طو تلق اقتضا ایدر .

مشارالیه عقیده سی پاک صاحب علو جناب بر حکیم عالی بنیاد اولوب شعرای عثمانیه میاننده هیچ بر شاعر کندیسه عدیل اوله مامشدر . قصائد وغزلیاتی مطبوع ایسه ده فقط لسان فارسیده اولان آثار نادره ادبییه سی نامطبوعدر سلطان مراد رابعک مظهر التفات وتقدری وقرین بنام شوکت رهینی اولمشدر . (سهم قضا) نامنده موجود اولان مجموعه سندن نمایان اولدیغنه کوره زماننده وزرا وعلماء وشعرادن پک چوق کیمه لری غلیظ غلیظ هجویاتیه آزرده ایتکدن چکنامشدرکه بو حرکت نفعی بی اخلافک دوچار مواخذه سی ایتسه کرکدر . مع مافیه

کنیدینکده زماننده لایق اولدینی وجهله تقدیر اولنغه
بدل دوچار تحقیر اولسی شایان تأسف بی پایاندر .
قاف زادهیه کلنجه نفی حقنده کی معالطاتی صرف
غرض وحسد داعیه سندن متولد آثار بد مأل اولدینی
میداندهدر .

مراد رابع حضر تلرینک تیر انداز لکده کی مراقی غایتده
بولنسیله بر کون بر موقع مخصوصده تیر انداز اولمش
وهدفه اصابت ایتدیرمش اولمغله نفیء دریا دل حاضر
بولنهرق « آفرین ای خدیو انداز » مصراعنی بالبداهه
تاریخ دوشور مشدر.

